

TAGGEN

NYHETER FRÅN CACTUS AUTOMATION AB 2004:2

Cactus sörjer

Strax efter semestern gick Christer Bornö bort.

Trots att vi alla under året hade sett hur hans ryggsmärton blev allt svårare, kom Christers bortgång oväntat. En bit in i juli blev smärtorna akuta och fick då också sin fruktansvärda förklaring – cancer hade erövrat Christers kropp och gav honom aldrig en chans att komma tillbaka. Vi saknar honom djupt.

Som chef satte alltid Christer de anställdas intressen före sina egna och ägarnas. Han valde alltid att ensam ta de svåra och obekväma besluten. Han var omtyckt av kunder och anställda för sin breda kunskap och sitt stora engagemang.

Läs gärna mer om Christer i det här numret av Taggen.

Trots den svåra förlusten måste arbetet gå vidare. Tillsvidare är jag ytterst ansvarig för Cactus verksamhet. Självklart fortsätter jag med mina kunduppdrag, bland annat Hovedstadens Lokalbänar. Det systemet är nu driftsatt och har blivit en succé på andra sidan sundet.

Läs också mer i det här numret om hur Borås Energi satsar på avfallsförbränning.

Med julen i antågande skänker vi Christer en tanke och hoppas att det finns gott om läckra matsvampar där han nu befinner sig.

Hälsar Bengt Eskilsson

Göran Carlsson, teknikchef med mycket att stå i på Borås Energi.

Vi är nog många som förknippar Borås med Galenskaparnas underbara version av "New York, New York". Oavsett storlek delar alla städer ett problem: hanteringen av avfall.

För lite mer än ett år sedan började Ryaverket i Borås bygga två nya avfallspannor. I maj 2005 inviger man efter att ha investerat cirka 400 miljoner kronor. Överordnat styrsystem kommer från Cactus.

Egen härd är guld värd

Boråsarna har under många år varit duktiga på att sortera sitt hushållsavfall. Tyvärr har Borås Stad inte själva kunnat ta hand om det brännbara avfallet, utan istället fått

frakta det för höga kostnader till Göteborg. Ett annat skäl till att investera i de två avfallspannorna har varit att minska beroendet av biobränsle. Något som idag står för 70 procent av boråsarnas fjärrvärmebehov.

Två istället för en

Borås har valt att bygga två pannor på vardera 20 MW för att nå större produktions säkerhet vid eventuella stopp. Två

pannor gör också att man kan tillgodose fjärrvärmeleveransen under sommaren med avfallspannorna med god verkningsgrad.

Pannorna kommer att generera överhettad ånga som leds till de befintliga ångturbinerna i Ryaverket. Förbränningsanläggningen inklusive rökgasreningen uppfyller med marginal de krav som Naturvårdsverket och EU ställer på eldning med avfallsbränslen.

Tredje gången gillt

För Cactus del blir tredje gången vi gör en stor installation på Ryaverket. Redan 1989 installerade vi det första styrsystemet som byttes ut 1999 till ett modernt CSX-system.

– Det nya styrsystemet för de två avfallspannorna består bland annat av nya arbetsstationer, nya bilder och en ny databas. Dessutom har vi tillsammans med Cactus utvecklat vårt miljörapporteringsystem. Miljörapporteringsystemet är en integrerad del i CSX-systemet. Systemet övervakar och beräknar kontinuerligt halter av svavel, koloxid, stoft, kväve, ammoniak, totalt organiskt kol, väteklorid och vätefluorid. Något som behövs eftersom kraven från Länsstyrelsen på värden från förbränningen är många och höga, säger Göran Carlsson, teknikchef på Borås Energi.

Mer än 5 000 mätkanaler

Det överordnade systemet från Cactus har nu blivit rejält utbyggt. Mer än 5000 mätkanaler lagras med en lägsta upplösning om 5-sekunder. Databasen är därför rejält tilltagen tillsammans med en ny programvara för övervakning.

– Om samarbetet med Cactus fungerat bra? Låt mig säga så här: vi har samarbetat ända sedan 1988 och hade inte fortsatt om det var något vi var missnöjda med. Cactus har ju också en stark kontinuitet med sin personal.

Det finns ytterligare en sak Göran tycker utmärker Cactus från andra leverantörer.

– Teknikerna har inte enbart hög kompetens. De har dessutom mandat att ta och diskutera ekonomi i projekten. Där bollas man inte mellan säljare och tekniker. Som beställare upplever jag det som en klar fördel.

Kortfakta om Borås Energi

Ryverket, som tillhör Borås Energi AB, producerar el och fjärrvärme. Man levererar fjärrvärme till Borås kommun och ansvarar för fjärrvärmenätet och externa enheter som hetvattencentraler, värmepumpar, vattenkraftstationer samt ett antal närvärmeanläggningar.

I kommunen finns dessutom fyra vattenkraftstationer samt tre fjärrkylaanläggningar som också övervakas och styrs från Ryverket.

Visionen är att erbjuda attraktiva klimattjänster som ständigt uppfyller våra kunders höga förväntningar och i harmoni med naturens resurser skapa en bekymmersfri, behaglig och åtråvärd miljö – både ute och inne.

Vårt tågledningssystem för Hovedstadens Lokalbåner (HL) installerades i Hillerød under vecka 41. Två veckor senare lades trafiken över för den första av fem banor. Övergången skedde helt utan driftstörningar; en "formidabel succé" som HL:s projektledare positivt uttryckte sig!

Så minns vi Christer Bornö

Den 25 augusti i år avled vår chef sedan alla år, Christer Bornö. Närmast sörjande är hustrun Ingegärd samt sönerna Björn och Lars med familjer.

Hela sitt yrkesliv var Christer anställd inom samma koncern. Hans anställning började 1965 på dåvarande Vattenbyggnadsbyråns (VBB) vattenkemiska laboratorium i Mölndal. Något år därefter blev han klar med sin formella utbildning, en licentiatexamen i limnologi (sötvattnets naturlära). Efter ytterligare något år tog han över som chef för laboratoriet.

Den gamla goda tillväxtstiden

Labbet hörde till automationsgruppen på VBB:s Göteborgskontor. Chefen för denna grupp, Arne Lindberg, och Christer stod varandra nära. Under Christers och Arnes ledning expanderade verksamheten snabbt under 60- och 70-talet. Tillväxt var tidens lösenord och det fanns inga gränser i framtidsprognoserna. Kommunerna byggde ut sina VA-anläggningar, man stod i princip i kö hos konsulterna för att få hjälp och varje anläggning krävde unika vattenkemiska och processtekniska undersökningar och lösningar.

Arne Lindberg insåg tidigt datorns möjligheter som automationsverktyg och drev målmedvetet verksamheten över mot uppdrag inom programmering och systemering. Grunderna till dagens CSX-system kommer faktiskt från denna tid.

Pionjärprojekt på foderfabrik

Runt 1980 började efterfrågan på laboratoriets tjänster att avta och verksamheten krymptes för att snart läggas ned. I detta skede tog Christer steget över till automationsgruppen där han med stor frenesi tog sig an nya uppgifter.

Hans "lärlingsuppdrag" blev att från grunden programmera processdatorn för en stor foderfabrik åt Lantmännen i Jönköping. Åtskilliga dagar, kvällar och nätter tillbringades på fabriken och efter några månader var produktionen igång. Foderfabriken körde sedan i cirka 10 år med Christers program. Christer berättade gärna stolt om minnen från den här tiden.

Cactus bildas

På våren 1982 avled Arne Lindberg. Christer tog över ansvaret och fortsatte verksamheten i den riktning som Arne stakat ut. Något år efter det att Christer blev chef skapades produktnamnet Cactus. 1990 blev verksamheten överförd till ett eget av VBB helägt bolag, Cactus Automation AB med Christer som VD.

Christer som chef

Som chef satte alltid Christer de anställdas intressen före sina egna. Samtidigt höll han alltid en viss, liten men tydlig, distans till oss andra. Han valde alltid att ensam ta de svåra och obekväma besluten medan framgångarna alltid överfördes till de anställda. Som sig bör värnade han också med kraft de anställdas väl före ägarnas intressen.

Det var efter julen förra året som Christer kom haltande med ett rejält ryggskott. Vi såg med undran och oro hur han med tiden fick allt svårare smärta. När sjukdomens allvar väl avslöjades fick Christer bara några veckor kvar att leva. Men ända in i det sista

visade han största omsorg om Cactus och oss anställda.

Hängiven numismatiker, gourmet och mykolog

Christer gav en stor del av sina tankar och sin energi åt arbetet på Cactus. Laddade batterierna gjorde han med skogspromenader, helst i svampskogen. Han var också en stor gourmet och valde med omsorg i menyer och bland ädla drycker.

Christer hade stora kunskaper i historia, speciellt antikens era, och han var en hängiven samlare av antikens mynt. Ingen av oss såg någonsin hans myntsamling mer än som ett och annat digitalt foto. Samlingen förvarades av säkerhetsskäl i bankfacket. Själv hade Christer säkert tänkt sig att som pensionär om ett par år få tillfälle att lite oftare få fingra på och mer konkret beundra sina kära mynt.

Alla vi som arbetat på Cactus tackar Christer för hans långa gärning. Vi kommer alla att göra vårt bästa för att driva Cactus vidare mot de mål som Christer angav.

OKG laddar om med Cactus

OKG Aktiebolag ligger på Simpevarpshalvön, ungefär tre mil norr om Oskarshamn, med en fantastisk utsikt över Kalmarsund och Blå Jungfrun. Här finns tre av Sveriges kärnkraftsreaktorer, Oskarshamnsverket 1, 2 och 3, som OKG äger och driver.

De kallas i dagligt tal för O1, O2 och O3. Genom att producera tio procent av Sveriges el tillhör OKG en av de stora leverantörerna av baskraft till det nordiska elförsejningsnätet.

Modernisering av hårdvara och operatörsprogram

Mätsystemet på O3 som Cactus ursprungligen levererade 1997 kommer att genomgå en omfattande uppgradering av både hård- och mjukvara. Redan i våras utförde Cactus en motsvarande uppgradering av mätsystemet på Forsmark 3.

Nu får OKG tre helt nya servrar med kringutrustning, nya arbetsplatser samt en moderniserad version av den överordnade programvaran. Integrerad i Cactus operatörsprogram är analysprogrammet Matlab, som även den lyfts till senaste version. Matlab används för bearbetning av mätdata och presentation i kurvform.

Det nya operatörsprogrammet innebär för operatörerna att systemet blir mer lätt-

använt och Windowslikt. Nu kan de dessutom plocka med sig mätdata på USB-minne – tidigare fick operatörerna arbeta med disketter, vilket gav merarbetet för stora filer som man fick dela upp.

Övervakar kritiska ventiler

Cactus mätsystem har hundratals mätpunkter som kontinuerligt insamlas med 50 eller 200 Hz. Mätningarna används för att analysera tryck, temperaturer, ventillägen mm precis före och efter en driftstörning (t ex ett snabbstopp av reaktorn). Cactus-systemet används även för att hålla koll på konditionen hos ventilerna. Alla in- och utlopp i reaktorinneslutningen har skalventiler. Dessa mäts kontinuerligt för att kontrollera att de säkerhetsmässigt uppfyller kvalitetskraven.

Cactus Automation AB. Krokslätts Fabriker 30, 431 37 Mölndal.
Telefon 031-86 97 00. Telefax 031-86 97 24. www.cactus.se